

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/86/2019
Identifikačné číslo spisu:	1213229618
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Šikuta
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1213229618.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu S., bývajúceho v G., zastúpeného Legal Cartel s.r.o., so sídlom v Bratislave, Na Hrebienku 40, IČO: 36 677 175, proti žalovanej L. bývajúcej v G., zastúpenej JUDr. Libušou Dočkalovou, advokátkou, so sídlom v Bratislave, Lachova 32, o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 11 C 255/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. septembra 2018, sp. zn. 10 Co 266/2016, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 2. júna 2016, č. k. 11 C 255/2013-210, vo výroku I. určil, že tvrdeniami žalovanej „s mamou sú len problémy“, „ja zadarmo nič robiť nebudem“ uvedenými v písomnosti z 25. marca 2013 označenej ako „Žiadosť o prešetrenie správnosti postupu ošetrojúceho lekára“, adresovanej Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcu na ochranu osobnosti, a výrokom II. žalovanej uložil povinnosť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku písomne sa ospravedlniť žalobcovi listom zaslaným na adresu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a Univerzitnej nemocnici Bratislava v nasledovnom znení: „Ospravedlnenie S.. Týmto sa ospravedľujem S., ortopédovi II. ortopedicko-traumatologickej kliniky LFUK a UNB, za neoprávnený zásah do jeho práva na ochranu osobnosti tvrdeniami, že tento sa mal vyjadriť, že „s mamou sú len problémy“, „ja zadarmo nič robiť nebudem“ uvedenými v písomnosti z 25. marca 2013 označenej ako „Žiadosť o prešetrenie správnosti postupu ošetrojúceho lekára“. Nad svojím konaním vyslovujem ľútosť. L..“. Žalobu vo zvyšku zamietol a rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Dospel k záveru, že konaním žalovanej skutočne došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu, a preto priznal žalobcovi morálnu satisfakciu v podobe uloženia povinnosti žalovanej primerane sa mu ospravedlniť. Zamietnutie žaloby v časti nároku na poskytnutie primeraného zadosťučinenia vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch odôvodnil vecne nesplnením predpokladov na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že v zmysle ustálenej

judikatúry sa osoba, do ktorej práva na ochranu osobnosti bolo zasiahnuté, môže domáhať jednak upustenia od neoprávneného zásahu, odstránenia následkov takéhoto zásahu, poskytnutia primeraného zadosťučinenia, a to aj vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako aj poskytnutia inej ochrany, nakoľko výpočet právnych prostriedkov ochrany uvedený v § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) je iba príkladný s tým, že pokiaľ ide o satisfakciu v podobe uloženia povinnosti ospravedlnenia určitého obsahu s určeným spôsobom jeho realizácie, táto by mala byť primeraná k samotnému zásahu. Dospel k záveru, že k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu konaním žalovanej skutočne došlo, rozhodol zodpovedajúco tomuto záveru vo výrokovej časti I. napadnutého rozsudku, keď súčasne dospel k záveru, že požadovaný spôsob ako aj navrhované znenie ospravedlnenia zodpovedajú relevantným kritériám, a preto vo výrokovej časti II. rozsudku priznal žalobcovi morálnu satisfakciu za neoprávnený zásah do jeho osobnosti v podobe uloženia povinnosti žalovanej primerane sa mu ospravedlniť, a to listom zaslaným na adresu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a Univerzitnej nemocnice Bratislava, teda formou zodpovedajúcou tomu, ako bol uskutočnený samotný zásah do jeho osobnosti - občianskej cti a ľudskej dôstojnosti. Pokiaľ ide o poskytnutie satisfakcie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, táto prichádza do úvahy vtedy, ak skutočne nastali na strane osoby, do práv ktorej bolo zasiahnuté, následky najmä v podobe zníženia dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti v podobe, ktorú je možné označiť ako zníženie v značnej miere a súčasne, ak je splnený predpoklad, že morálna satisfakcia je nepostačujúca. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobca v konaní nepreukázal splnenie predpokladov na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, zníženie dôstojnosti a vážnosti žalobcu na pracovisku nebolo preukázané, a tak žalobca neunesol v tomto smere dôkazné bremeno, a preto uplatnený nárok na poskytnutie primeraného zadosťučinenia vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nepovažoval za dôvodný.

2. Na odvolanie oboch strán sporu Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 27. septembra 2018, sp. zn. 10 Co 266/2016, rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a II., potvrdil. Vo výroku, ktorým žalobu vo zvyšku zamietol a vo výroku, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (výrok II. a IV.) zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vec správne posúdil, že konanie žalovanej, ktorá v štvrtom odseku Žiadosti o prešetrenie postupu ošetrojúceho lekára z 25. marca 2013 doručenej Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou okrem iného uviedla, že pri naďalej zhoršujúcej sa komunikácii so žalobcom tento používal výrazy „s mamou sú len problémy“, „ja zadarmo nič robiť nebudem“, bolo objektívne spôsobilé zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti žalobcu, nakoľko tieto tvrdenia uviedla v oficiálnej žiadosti adresovanej právnickej osobe zriadenej štátom za účelom výkonu dohľadu nad poskytovaním zdravotnej a ošetrovateľskej starostlivosti a verejným zdravotným poistením, a to v kontexte, ktorý vyvoláva bez pochybností predstavu, že žalobca ako lekár tieto výroky adresoval pacientke, či jej príbuzným v priebehu poskytovania zdravotnej starostlivosti, pričom svojím obsahom smerujú bezprostredne proti esenciálnym atribútom výkonu medicínskeho povolania obsiahnutým v Hippokratovej prisáhe, ochraňovať chorých pred každou krivdou a bezprávím, keď súčasne tvrdenie „ja zadarmo nič robiť nebudem“ nemôže navodzovať iný dojem ako ten, že žalobca v dôsledku žiadostí pacientky, pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti žiadal úplatok. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením právnych úvah, ktoré viedli súd prvej inštancie k vysloveniu záveru o porušení práva žalobcu na ochranu osobnosti tvrdeniami „s mamou sú len problémy“, „ja zadarmo nič robiť nebudem“. Podľa názoru odvolacieho súdu, vzniknutá nemajetková ujma na osobnosti žalobcu nemohla byť v posudzovanej veci primerane vyvážená niektorou z foriem morálneho zadosťučinenia, v prejednávanej veci iba ospravedlnením sa žalobcovi, nakoľko k zníženiu jeho dôstojnosti a vážnosti, odbornej spôsobilosti a profesionálnej cti v pracovnom prostredí došlo, a preto nie je primerane napravitelná inými právnymi prostriedkami, bolo nevyhnutné za opodstatnené a spravodlivé považovať priznanie aj zadosťučinenia v peniazoch. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil aj s námietkou žalobcu, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania mal správne priznať žalobcovi plnú náhradu trov konania, aj keď mal vo veci len čiastočný úspech, pretože rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok v zamietajúcej časti ako aj vo výroku o náhrade trov konania zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná, ktorého prípustnosť vyvodzovala z §

420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keď súdy nesprávnym procesným postupom jej znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ako aj z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP z dôvodu, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Odvolací súd sa nevysporiadal s podstatnými námietkami žalovanej a nevyhovel jej návrhom na dokazovanie, dokazovanie nedoplnil, neprihliadal ku všetkému, čo v konaní vyšlo najavo, v dôsledku čoho došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces, rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne aj právne nesprávne, a je nepreskúmateľné, nevychádza z objektívneho a komplexného posúdenia rozhodujúcich skutočností a je založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, ktoré vychádzajú z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie, ktoré je neúplné. Žiadala napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť.

3.1. Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP, uviedla, že nevykonanie navrhnutých dôkazov, vady žaloby a nezaujatie žiadneho stanoviska odvolacieho súdu k zásadným odvolacím námietkam žalovanej znamenajú zjavnú neodôvodnenosť rozsudku odvolacieho súdu, ktorý vychádza z rozhodnutia správneho orgánu a s rozhodnutím súdu prvej inštancie tvorí jeden celok. Žalovaná v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie vykonal len dôkazy navrhnuté žalobcom, vrátane výsluchu jednej svedkyne, nevykonala dôkazy označené žalovanou, a to výsluchy svedkov M. a S., ktorými sa mala preukázať pravdivosť tvrdení žalovanej uvedených vo vyjadreniach k žalobe. Tieto dôkazy nevykonala ani odvolací súd. Písomnosti, ktorými sa mali objasniť skutočnosti významné pre toto konanie, súd prvej inštancie vyhodnotil ako účelové, pričom nevykonanie žalovanou navrhnutých dôkazov znamená porušenie zásady o rovnom postavení strán zakotvenej v čl. 6 CSP. Žalovaná v odvolaní voči rozsudku súdu prvej inštancie poukázala na to, že po pripustení zmeny petitu súd prvej inštancie nevykonala ani jeden dôkaz smerujúci k zisteniu skutočného stavu veci a ihneď na tom istom pojednávaní ako pripustil zmenu petitu vyhlásil rozsudok. Namietala tiež, že odvolací súd neskúmal, či boli splnené podmienky konania, keď žalobný petit musí byť presný, určitý a zrozumiteľný, aby súd vedel, o čom má rozhodnúť. Až do pojednávania, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, súd prvej inštancie vykonával dokazovanie ohľadom neurčitej žaloby, v ktorej petit bol formulovaný neprímerane všeobecne a široko. K námietke žalovanej, že v priestupkovom konaní správny orgán nerozhodol aj ohľadom výroku, že „s mamou sú len problémy“, a teda vydané rozhodnutie správneho orgánu nemôže byť podkladom pre rozhodnutie súdu bez vykonania náležitého dokazovania aj ohľadom tohto výroku, odvolací súd nezaujal žiadne stanovisko a napriek tomu uložil žalovanej povinnosť ospravedlniť sa aj za tento výrok. Nevykonala žiaden dôkaz, ktorý by jeho vyslovenie žalobcom potvrdil alebo vyvrátil.

3.2. Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, poukázala na to, že odvolací súd nesprávne právne vec posúdil, keď napriek zásadným námietkam žalovanej, a vykonanému dokazovaniu, dospel k záveru, že konanie žalovanej bolo objektívne spôsobilé zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti žalobcu. S názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého rozhodnutím správneho orgánu bolo záväzne rozhodnuté, že žalovaná je pisateľkou Žiadosti o prešetrenie správnosti postupu ošetrojúceho lekára zo dňa 25.3.2013, keď na tomto závere už nemôže nič zmeniť ani dodatočne predložené čestné prehlásenie M. z 24. februára 2016, že v mene žalovanej žiadosť podpísal a odoslal, či svedectvo manžela žalovanej K., ani odborné posúdenie S. z 30. mája 2016, sa žalovaná nestotožňuje a nepovažuje ho za správny. Odvolací súd sa nevysporiadal s tým, že v prospech tvrdení žalovanej existuje celý rad dôkazov, ktoré vylučujú jej autorstvo spornej listiny a ktoré od základu spochybňujú aj rozhodnutie správneho orgánu, nevysvetlil, z akého dôvodu sa treba formalisticky pridržiavať rozhodnutia správneho orgánu, keď skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, a najavo vyšli nové skutočnosti, ktoré majú podstatný význam pre objasnenie veci. Odvolací súd neprihliadal k tomu, že prostriedkami procesnej obrany je vo svojej podstate spochybnená verejná listina, ktorou je rozhodnutie Obvodného úradu Bratislava zo dňa 3.7.2013, číslo Obu-BA-OVVS3-2013/36991, Pr-1 426/2-201 3-BA/V75, a z tohto zistenia nevyvodil správne skutkové závery. Žalovaná argumentovala aj prekážkou res iudicata, ku ktorej súd musí prihliadať z úradnej povinnosti, nakoľko ide o totožnosť osôb a o totožnosť predmetu konania ohľadom jedného výroku. Správny orgán v priestupkovom konaní vyhodnotil konanie žalovanej ako zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcu, a teda už existuje rozhodnutie, v ktorom sa riešil zásah do osobnostných práv žalobcu. Odvolací súd sa s touto námietkou nestotožnil, avšak napriek tomu žalovaná na tejto námietke trvá. Súd prvej inštancie vyslovil úvahu o existencii žalobcom namietaných

výrokov a o možnostiach ich následného použitia, či interpretácie. V rámci hodnotenia dôkaznej situácie vychádzal z predpokladu, že tieto výroky odzneli, a to na rozdiel od žalobcu, ktorý ich v žalobe namietal v celom rozsahu. Odvolací súd sa priklonil k názoru súdu prvej inštancie, že žalobcom namietané výroky odzneli, ale žalovaná ich neoprávnene použila, lebo si ich neoverila. Ak teda odvolací súd vychádza z predpokladu, že namietané výroky odzneli, nemohlo dôjsť k zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu, lebo nejde o nepravdivé výroky. Aj z tohto dôvodu vec odvolací súd nesprávne právne posúdil, lebo ide o zistenia a názory vyslovené v neprospech žalobcu, ktorý existenciu výrokov popiera.

4. Žalobca navrhol dovolanie ako nedôvodné odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či tento mimoriadny opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

6. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

7. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

8. Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov civilného procesu osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania ako riadneho opravného prostriedku, ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, ide v prípade dovolania o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Právna úprava vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť a mimoriadnosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 217/2018, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

10. Pokiaľ ide o dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľka dôvodila najmä tým, že nevykonanie navrhnutých dôkazov, vykonanie len dôkazov navrhnutých žalobcom a nezaujatie žiadneho stanoviska znamenajú zjavnú neodôvodnenosť rozsudku a porušenie zásady o rovnom postavení strán zakotvenej v čl. 6 CSP. Namietala tiež, že odvolací súd neskúmal, či boli splnené podmienky konania.

11. Dovolací súd podľa obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) tejto časti dovolania rozumel tak, že dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z toho, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je

nedostatočne odôvodnený a arbitrárny a odôvodnenia rozhodnutí oboch inštancií sú vecne aj právne nesprávne, nepreskúmateľné, nevychádzajú z objektívneho a komplexného posúdenia rozhodujúcich skutočností a je založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, ktoré vychádzajú z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie, ktoré je neúplné.

12. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou najvyššieho súdu považovaná za inú procesnú vadu než je zmätočnosť, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (porovnaj R 111/1998). K uvedenej námietke nepreskúmateľnosti a nedostatku v odôvodnení rozhodnutí súdov nižšej inštancie, dovolací súd odkazuje na stanovisko, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku dňa 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Od tohto stanoviska dovolací súd aj za účinnosti CSP (§ 420 písm. f/) nevidí dôvod sa odkloniť.

13. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP, a to napríklad vtedy, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blíži k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabikh proti Rusku, sťažnosť č. 52854/99, rozsudok z 24. júla 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, sťažnosť č. 8262/02, rozsudok z 23. júla 2009).

14. Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie ako výnimky druhej vety stanoviska R 2/2016. Je potrebné prisvedčiť základnej argumentácii dovolateľky, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. O porušenie tohto práva žalovanej ale v preskúmvanej veci nejde.

15. Dovolaním napadnutý rozsudok uvádza skutkový stav, ktorý považoval súd prvej inštancie ako aj odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení takým spôsobom, že s nimi v celosti súhlasil a úplne sa s nimi stotožnil. Odvolací súd sa tiež dostatočne vysporiadal s námietkami žalovanej, týkajúcimi sa podmienok konania, prekážky res iudicata a rozhodnutia správneho orgánu, rovnako aj námietky žalobného petitu. Treba mať na pamäti tiež to, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú kompletizujúcu jednotu. Rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Nedôvodná je preto argumentácia žalovanej, podľa ktorej je rozsudok odvolacieho súdu nepreskúmateľný. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu.

16. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) vo svojom uznesení z 23. júna 2004, sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný

súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“.

17. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvej inštancie (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII). Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany sporu na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, III. ÚS 191/2013). Vo svetle týchto rozhodnutí aj Najvyšší súd Slovenskej republiky zastáva názor, že nie je nutné, aby na každú žalobnú námietku bola daná súdom podrobná odpoveď a rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzované s ohľadom na okolnosti každého prípadu.

18. Z hľadiska práv strany konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorej imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru ESLP. Z ustálenej judikatúry ESLP vyplýva, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, (napríklad rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I), podľa ktorej rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci (napr. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higgins a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I), tiež Van de Hurk v. Holandsko, sťažnosť č. 16034/90, rozsudok z 19. apríla 1994, Ruiz Torija c. Španielsko, sťažnosť č. 18390/91, rozsudok z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko, sťažnosť č. 18064/91, rozsudok z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B.

19. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

20. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu.

21. Obdobne ani za účinnosti CSP nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017).

22. Pokiaľ dovolateľka namietala správnosť a nedostatok skutkových zistení súdov ako výsledok hodnotenia dôkazov a z nich vyplývajúci skutkový záver, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov

alebo nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov, dovolací súd uvádza, že nesprávne zistenie skutkového stavu nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP a nie je ani relevantným dovolacím dôvodom, nakoľko nepredstavuje dôvod znemožňujúci realizáciu procesných práv strany konania (porovnaj judikáty R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 109/2018, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej z dôvodu § 420 písm. f/ CSP ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

24. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

25. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

26. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania.

27. Pokiaľ ide o dovolací dôvod žalovanej podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z tohto ustanovenia, dovolateľ by mal a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

28. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach a predpokladoch o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým, ani vyhľadávať všetky do úvahy prichádzajúce rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky. V opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priechiaci sa nielen všeobecne novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétne cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 124/2018, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 28/2017).

29. Preto dovolací súd najskôr riešil otázku prípustnosti dovolania z dôvodu § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, teda či dovolateľ jasne vymedzil konkrétny, zákonom predpokladaný dovolací dôvod, či presne uviedol, ktorý konkrétny judikát uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, resp. rozhodnutie dovolacieho súdu ustálené v jeho rozhodovacej praxi nerešpektoval odvolací súd vo svojom rozhodnutí. Tento dôvod prípustnosti sa musí viazať na konkrétnu ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd. Totiž jednotnou interpretáciou zákona sa zabezpečuje jednota uplatnenia právnej úpravy v rovnakých prípadoch, zvyšuje sa právna istota a subjektom práva sa umožňuje predvídať postup súdu, ktorý právna norma ukladá alebo predvída.

30. Dovolací súd preskúmaním obsahu dovolania zistil, že dovolateľka si nesplnila túto povinnosť, keď nekonkretizovala, neformulovala právnu otázku, neuviedla konkrétne rozhodnutia dovolacieho súdu, od ktorých sa odvolací súd odchyľil, a tiež neuviedla, v čom sa odvolací súd v prejednávanej veci odchyľil od ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu.

31. Žalovaná v dovolaní síce formálne označila za dovolací dôvod ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, vychádzajúc z obsahu dovolania v skutočnosti vyčítala odvolaciemu súdu nedostatočne zistený skutkový stav, keď nevypočul všetkých navrhovaných svedkov a nevykonala všetky žalovanou navrhnuté dôkazy, ako aj nesprávne právne posúdenie veci.

32. Za týchto okolností dovolací dôvod nebol dovolateľkou vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, čo znamená, že žalovaná žiadnym spôsobom nevyargumentovala existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, ktoré v dovolacom prejave uviedla. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania (§ 447 písm. f/ CSP).

33. Najvyšší súd preto konštatujúc danosť dôvodov pre odmietnutie dovolania z dôvodu § 421 ods. 1 písm. a/ CSP v zmysle § 447 písm. f/ CSP, dovolanie žalovanej odmietol.

34. Záverom teda Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že dovolanie žalovanej ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c/ a f/ CSP bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, odmietol.

35. V dovolacom konaní súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.